

**SPRAWOZDANIE ZA 2018 R. Z REALIZACJI UCHWAŁY
Nr XXXIV/556/15 RADY MIASTA KRAKOWA z dnia 16 grudnia 2015 r.
w sprawie przyjęcia MIEJSKIEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO NA LATA 2016-2018
ORAZ PODSUMOWANIE TRZYLETNIEJ EDYCJI PROGRAMU**

Kraków, grudzień 2019 r.

Spis treści:

I.	Wprowadzenie	str. 3
II.	Stacjonarna opieka zdrowotna psychiatryczna – leczenie zamknięte	str. 4
III.	Zakłady opieki długoterminowej	str. 4
IV.	Ambulatoryjna specjalistyczna opieka zdrowotna	str. 5
V.	Działalność organizacji pozarządowych	str. 6
VI.	Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi	str. 7
VII.	Realizacja działań podejmowanych przez poradnie psychologiczno - pedagogiczne funkcjonujące na terenie Krakowa	str.10
VIII.	Realizacja przez Gminę Miejską Kraków programów polityki zdrowotnej z zakresu zdrowia psychicznego	str.13
IX.	Podsumowanie realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w roku 2018 oraz za lata 2016-2018	str.16

I. Wprowadzenie

Ochrona zdrowia psychicznego w myśl ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.) obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne. Działania zapobiegawcze z zakresu ochrony zdrowia psychicznego powinny być podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych oraz wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego.

W dniu 16 grudnia 2015 roku podjęta została Uchwała Nr XXXIV/556/15 Rady Miasta Krakowa, na podstawie której realizowany jest Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018, stanowiący załącznik do ww. Uchwały.

Uchwała ta stanowiła kontynuację realizacji celów operacyjnych zawartych w *Miejskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015* oraz w *Miejskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2010-2012*. Przy opracowywaniu Programu na lata 2016-2018 oraz przy opracowywaniu sprawozdań rocznych, w tym sprawozdania za rok 2018, wykorzystano m. in. dane pochodzące z Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

Do priorytetów *Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018* należały przede wszystkim promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym; zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym; wczesna profilaktyka, wykrywanie i wczesne leczenie zaburzeń psychicznych swoistych dla okresu dzieciństwa i dorastania oraz wczesnych form innych zaburzeń psychicznych i zachowania. W latach 2016-2018 na podstawie ww. uchwały wdrożono do realizacji zadania związane z realizacją polityki zdrowotnej Gminy Miejskiej Kraków w zakresie zdrowia psychicznego, w tym dwa programy polityki zdrowotnej. Ponadto powołana została Krakowska Rada Zdrowia Psychicznego, która w latach 2016-2018 działała jako zespół doradczy Prezydenta Miasta Krakowa, w odniesieniu do zadań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.

II. Stacjonarna opieka zdrowotna psychiatryczna – leczenie zamknięte

W 2018 r. kompleksowe świadczenia w zakresie leczenia psychiatrycznego, odwykowego i neurologicznego zapewniał Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie (dawną nazwą: Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego SPZOZ w Krakowie). Szpital ten dysponował 790 łózkami. Opieka psychiatryczna realizowana była w roku 2018 również w oddziałach psychiatrycznych przez:

- 1) Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera, os. Złota Jesień 1 (37 łózek);
- 2) Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika, ul. Strzelecka 2 (2 oddziały kliniczne tj. Oddział Psychiatryczny Dzienny dysponujący 25 miejscami i Oddział Psychiatryczny całodobowy dysponujący 20 łózkami);
- 3) Szpital Uniwersytecki w Krakowie, ul. Kopernika 36 (2 oddziały kliniczne tj.: Oddział Psychiatryczny Dorosłych dysponujący 76 łózkami, Oddział Psychiatryczny Dzieci dysponujący 20 łózkami),
- 4) 5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ, ul. Wrocławska 1-3 (85 łózek, w tym na oddziale psychiatrycznym ogólnym 50 łózek, a na oddziale dziennym 35 łózek).

Ponadto pomoc psychiatryczną zapewniały w 2018 r. również: Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień, ul. Suchy Jar 4 (62 łóżka) oraz Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Osób Uzależnionych z Nawrotami Choroby, ul. Nadbrzezie 25 (25 łózek).

Liczba osób hospitalizowanych w 2018 roku na terenie Krakowa z powodu zaburzeń psychicznych oraz zaburzeń zachowania wyniosła łącznie 7 729 (na podstawie danych MOWNFZ), co stanowiło o 236 osób mniej niż w roku 2017, kiedy liczba osób hospitalizowanych wynosiła 7 965.

III. Zakłady opieki długoterminowej

Gmina Miejska Kraków pełni rolę podmiotu tworzącego wobec trzech podmiotów leczniczych, w tym wobec Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie (dawnego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Krakowie przy ul. Wielickiej 267). Miejskie Centrum Opieki w ramach statutowej działalności udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie: świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej; opieki paliatywnej; opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, a świadczenia udzielane są w pionie leczenia i pielęgniarstwa. W strukturze organizacyjnej Centrum funkcjonują m. in.: Oddział Ogólny, Oddział Psychiatryczny, Oddział Stacjonarny Medycyny Paliatywnej, które w 2018 r. dysponowały łącznie 513 łózkami, w tym 87 łózek w Oddziale Psychiatrycznym. Ponadto w ramach Centrum funkcjonowały: Hospicjum Domowe, Poradnia Medycyny Paliatywnej, Poradnia Żywnościowa oraz Dzienny Dom Opieki Medycznej.

Oddział Psychiatryczny wykonuje całodobowe świadczenie zdrowotne obejmujące leczenie, pielęgnację i rehabilitację osób niewymagających już hospitalizacji, u których zakończono proces diagnozowania, leczenia operacyjnego, które jednak ze względu na stan swojego zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru fachowego personelu. Ponadto, zapewnia pomoc psychologiczną i logopedyczną, prowadzenie terapii zajęciowej oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Liczba leczonych w Miejskiego Centrum Opieki w 2018 r. wynosiła łącznie 1014 osób (o 45 osób mniej niż w roku 2017), w tym 90 osób w Oddziale Psychiatrycznym.

IV. Ambulatoryjna specjalistyczna opieka zdrowotna

Liczbę osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w roku 2018 w ramach ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie miasta Krakowa przedstawia poniżej zamieszczona tabela (na podstawie danych z MOW NFZ).

Lp.	Rozpoznanie wg Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10	Rodzaj zaburzeń	Liczba pacjentów leczonych
1.	F00-F09	Zaburzenia psychiczne organiczne, włącznie z zespołami objawowymi	10 120
2.	F10-F19	Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych	7 265
3.	F20-F29	Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe	8 431
4.	F30-F39	Zaburzenia nastroju (afektywne)	12 936
5.	F40-F48	Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną	23 030
6.	F50-F59	Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	1 345
7.	F60-F69	Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	3 736
8.	F70-F79	Upośledzenie umysłowe	1 785
9.	F80-F89	Zaburzenia rozwoju psychicznego (psychologicznego)	3 318
10.	F90-F98	Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym	3 442
11.	F99	Zaburzenia psychiczne, inaczej nieokreślone	869
12.	Ogółem:		76 277

Z danych przywołanych w powyższej tabeli wynika, że w roku 2018 łączna liczba leczonych we wszystkich rodzajach zaburzeń psychicznych, wskazanych jako rozpoznania wg Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10, wynosiła 76 277 pacjentów.

Największą grupę pacjentów leczonych w 2018 r. stanowiły, podobnie jak w latach ubiegłych, osoby z zaburzeniami nerwicowymi związanymi ze stresem i pod postacią somatyczną (F40-F48), tj. 23 030 osób. Kolejną dużą grupę pacjentów leczonych w roku 2018 stanowiły osoby z zaburzeniami nastroju (afektywne F30-F39), tj. 12 936 pacjentów oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi organicznymi, włącznie z zespołami objawowymi (F00-F09), tj. 10 120 pacjentów.

V. Działalność organizacji pozarządowych

Podmiotami niepublicznymi realizującymi w roku 2018 zadanie polegające na prowadzeniu ośrodków wsparcia dla osób zaburzeniami psychicznymi (środowiskowych domów samopomocy) na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków były: Krakowska Fundacja „Hamlet”, Małopolska Fundacja Pomocy Ludziom Dotkniętym Chorobą Alzheimera, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek Betlejem”, Krajowe Towarzystwo Autyzmu – Oddział Kraków, Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo” oraz Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa „Tęcza”.

Na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków do prowadzenia przez podmioty niepubliczne zostało przekazane pięć z dziesięciu funkcjonujących w roku 2018 mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tj. przez Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Rodzin „Zdrowie Psychiczne”, Fundację Pomocy Chorym Psychiczenie im. Tomasza Deca oraz Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”.

W 2018 r. Gmina Miejska Kraków dofinansowywała także prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej przez następujące organizacje pozarządowe: Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „KLIKA”, Stowarzyszenie Integracji oraz Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „EMAUS”, Fundacje im. Brata Alberta, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Kraków Nowa Huta, Duszpasterskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie „Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”.

Na rzecz osób chorych psychicznie w Gminie Miejskiej Kraków, podobnie jak w latach poprzednich, ogłoszono otwarty konkurs ofert na realizację w 2018 r. przez organizacje pozarządowe zadań publicznych w następujących obszarach, tj.: 1. „Realizacja inicjatyw, służących rozwojowi form wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi”, 2. „Bezpłatne przejazdy komunikacją miejską w celach rehabilitacyjnych dla pacjentów oddziałów psychiatrycznych”. Zadanie pierwsze nie zostało zrealizowane, ponieważ organizacja pozarządowa wyłoniona w drodze postępowania konkursowego, odstąpiła od podpisania umowy. Zadanie drugie pn. „Bezpłatne przejazdy komunikacją miejską w celach rehabilitacyjnych dla pacjentów oddziałów psychiatrycznych” zostało zrealizowane przez jeden podmiot. Fundacja Pomocy Chorym Psychiczenie im. Tomasza Deca ze środków Gminy Miejskiej Kraków zrealizowała projekt dla pacjentów Szpitala Klinicznego im. dr. J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie (dawna nazwa: Szpital Specjalistyczny im. dr. J. Babińskiego SPZOZ w Krakowie). Spośród 5 oddziałów ww. Szpitala w okresie od 31 lipca do 30 października 2018 r. 146 osób chorujących psychicznie wzięło udział w dofinansowywanych ze środków Gminy Miejskiej Kraków zajęciach wymagających przejazdów komunikacją miejską w celach rehabilitacyjnych. Głównym celem wyjazdów opiekuna-terapeuty z grupami pacjentów była rehabilitacja psychiatryczna. Grupy liczyły od 7 - 17 pacjentów, którzy mieli zapewnioną opiekę 1-2 terapeutów/pracowników Szpitala. W ramach wyjazdów pacjentom zapewniono m. in. udział w wystawach stałych i czasowych organizowanych w krakowskich muzeach, a także udział w zajęciach w Ogrodzie Zoologicznym oraz w Ogrodzie Botanicznym. Ponadto zrealizowano zajęcia w formie wycieczek, w tym: do Parku Bednarskiego, na Kopiec Kościuszki, do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach oraz wyjścia na seanse filmowe do kina.

VI. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi

Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi w 2018 r. w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie odbywało się poprzez realizację poniżej opisanych zadań.

1. Środowiskowe domy samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy udzielają wsparcia osobom chorującym psychicznie, niepełnosprawnym intelektualnie, osobom z autyzmem oraz z chorobą Alzheimera.

W 2018 r. w Gminie Miejskiej Kraków funkcjonowało 13 środowiskowych domów samopomocy, tj. jeden działający w formie jednostki budżetowej oraz 12 prowadzonych przez podmioty niepubliczne na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków. Wśród środowiskowych domów samopomocy 5 dysponowało 180 miejscami dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, 3 dysponowały 126 miejscami dla osób przewlekle chorujących psychicznie, a 2 dysponowały miejscami dla 45 osób z innymi rodzajami zaburzeń psychicznych. Ponadto 3 domy obejmujące wsparciem osoby z różnego rodzaju zaburzeniami dysponowały 103 miejscami.

Łącznie środowiskowe domy samopomocy w roku 2018 dysponowały 454 miejscami. Z pomocy oferowanej przez środowiskowe domy samopomocy w roku 2018 skorzystało 509 osób.

Podmiotami realizującymi zadanie polegające na prowadzeniu niepublicznych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków były: Krakowska Fundacja „Hamlet”, Małopolska Fundacja Pomocy Ludziom Dotkniętym Chorobą Alzheimera, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek Betlejem”, Krajowe Towarzystwo Autyzmu – Oddział Kraków, Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo” oraz Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa „Tęcza”.

W 2018 r. funkcjonował w Krakowie Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Placówka prowadzona była na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez Krakowską Fundację Hamlet i była przeznaczona dla 20 osób. Klub działał w oparciu o aktywność własną uczestników, wspieranych przez pracowników Klubu. W Klubie można było skorzystać z warsztatów kulinarnych, tanecznych, plastycznych, kulturalnych. Świadczone było także poradnictwo psychologiczne. W roku 2018 z pomocy Klubu skorzystało 21 osób.

2. Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi miały na celu udzielanie osobom w nich zamieszkującym wsparcia w zakresie poprawy kontaktów społecznych, przywrócenie możliwości pełnienia satysfakcjonujących ról społecznych oraz zapewnienie bezpiecznego, całodobowego zakwaterowania.

W Krakowie w roku 2018 r. funkcjonowało 12 mieszkań chronionych tego typu, z czego 5 mieszkań funkcjonowało w strukturze jednostek budżetowych i było prowadzonych przez Domy Pomocy Społecznej. Łączna liczba miejsc w mieszkaniach chronionych tego typu wyniosła w 2018 roku 60 miejsc. Z tej formy wsparcia w mieszkaniach chronionych w roku 2018 skorzystało 66 osób.

Siedem z dwunastu funkcjonujących w roku 2018 mieszkań chronionych wspieranych dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzonych było na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez podmioty niepubliczne: Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Rodzin „Zdrowie Psychiczne”, Fundację Pomocy Chorym Psychicznym im. Tomasza Deca, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół "Ognisko".

W 2018 roku uruchomiono 2 nowe mieszkania chronione wspierane. Jedno z nich, przeznaczone dla 4 osób z zaburzeniami psychicznymi, z problemem alkoholowym, prowadzone było przez Fundację Pomocy Chorym Psychicznym im. Tomasza Deca. Prowadzenie drugiego z uruchomionych w 2018 r. mieszkań, przeznaczonego dla 4 osób z zaburzeniami psychicznymi, Gmina Miejska Kraków zleciła Chrześcijańskiemu Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół "Ognisko". Ponadto w 2018 roku zadanie polegające na prowadzeniu domu pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowała Fundacja dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelaktualnie „Dom z Marzeń”.

3. Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) zapewniały osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez warsztat powyższych celów odbywa się poprzez codzienne zajęcia, przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej realizowanych w ramach pracowni m.in. gospodarstwa domowego, stolarskich, krawieckich, edukacyjnych, plastycznych, komputerowych, gospodarczo-ogrodniczych.

W 2018 r. na terenie Gminy Miejskiej Kraków działało 15 warsztatów terapii zajęciowej, w tym 3 funkcjonowały w strukturach jednostek budżetowych oraz 12 prowadzonych było przez podmioty niepubliczne na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków. Od 1 października 2018 r. w wyniku przejścia uczestników WTZ przy ul. Estery 3 przez WTZ przy ul. Fatimskiej 41a,b funkcjonowało 14 warsztatów.

Łącznie warsztaty terapii zajęciowej zapewniły w 2018 r. 563 miejsca, w tym: 150 miejsc dla osób z chorobami psychicznymi, 48 miejsc dla osób ze schorzeniami narządu ruchu oraz 365 miejsc dla osób z innymi rodzajami niepełnosprawności. W roku 2018 w zajęciach uczestniczyło 641 osób niepełnosprawnych.

W 2018 roku Gmina Miejska Kraków dofinansowywała prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej (WTZ) poprzez przekazanie środków finansowych następującym organizacjom pozarządowym: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Kraków Nowa Huta, Stowarzyszenie Integracji oraz Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „EMAUS”, Fundacja im. Brata Alberta, Duszpasterskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Stowarzyszenie „Dobrej Nadziei”, Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „KLIKA”.

4. Domy pomocy społecznej

W roku 2018 krakowski system domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi tworzyło 6 domów pomocy społecznej (DPS), z których 1 prowadzony był przez podmioty niepubliczne, na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków (rozkład miejsc wg poniższej tabeli).

W 2018 roku 67 osób zostało przyjętych do domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Łącznie z tej formy pomocy skorzystały 1 073 osoby.

Organizacją pozarządową realizującą w 2018 roku zadanie polegające na prowadzeniu domu pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi była Fundacja dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelaktualnie „Dom z Marzeń”.

Wykaz domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2018 r. wraz z liczbą miejsc*

Lp.	Nazwa i adres jednostki	Typ Domu	Liczba miejsc w 2018 r.
1.	DPS ul. Łanowa 43	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	165
			165
2.	DPS ul. Krakowska 55	dla osób przewlekle psychicznie chorych	260
3.	DPS ul. Łanowa 41		378
4.	DPS os. Szkolne 28**		50
			688
5.	DPS ul. Babińskiego 25**	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	87
6.	DPS os. Hutnicze 5***		45
			132
7.	DPS ul. Ułanów 25****	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	25
			25
Łączna liczba miejsc			1010

* wg danych na 31 grudnia 2018

** wyłącznie dla kobiet

*** 45 miejsc dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w budynku na os. Hutniczym 5, wchodzącym w strukturę DPS os. Szkolne 28

**** jednostka prowadzona na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków

5. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmowały czynności polegające na pielęgnacji oraz uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia jako wspieranie procesu leczenia. W 2018 r. wykonano 121 911 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomocą objęto łącznie 435 osób.

Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w 2018 r. na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków przez Fundację na Rzecz Chorych na SM im. Bł. Anieli Salawy.

6. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin, w szczególności obejmujące poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne - realizacja Programu Aktywności Lokalnej „Znaczenie Rodziny”

Program Aktywności Lokalnej „Znaczenie Rodziny” (PAL) to program skierowany do osób z zaburzeniami psychicznymi i wspólnie z nimi zamieszkujących oraz spokrewnionych osób zamieszkujących oddzielnie spełniających kryteria zagrożenia wykluczeniem społecznym. Głównym celem Programu było podniesienie aktywności społecznej oraz wzrost integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin i opiekunów. W 2018 roku program był realizowany w dwóch lokalizacjach na terenie Krakowa, tj. przy ul. Ugorek 1 oraz przy ul. Chmielowskiego 6A. Wsparciem zostało objętych w roku 2018 łącznie 160 osób.

W ramach PAL realizowane były następujące formy wsparcia:

- 1) psychoterapia grupowa;
- 2) grupa wsparcia dla rodzin osób chorujących psychicznie;
- 3) grupa wsparcia dla osób z problemami w obszarze zdrowia psychicznego.

Uczestnicy PAL wzięli udział w treningach kompetencji społecznych realizowanych w roku 2018 w formie warsztatów o różnorodnej tematyce, między innymi:

- 1) trening asertywności, trening metapoznawczy, warsztaty usprawniające pamięć i koncentrację, trening redukcji stresu oparty na uważności – mindfulness, warsztaty relaksacyjne, trening higieny snu, terapia tańcem i ruchem (DMT), trening autoprezentacji,
- 2) warsztaty rękodzielnicze, warsztaty plastyczne – decoupage, warsztaty rzemiosła artystycznego,
- 3) warsztaty kulinarne, trening umiejętności dnia codziennego, warsztaty spędzania wolnego czasu, warsztaty dbania o higienę osobistą i otoczenia, kurs wizażu,
- 4) wyjścia grupowe do instytucji kultury (np. do kina, teatru, muzeum, galerii sztuki).

W miarę potrzeb uczestnicy Programu korzystali ze spotkań indywidualnych z psychoterapeutami - wolontariuszami oraz ze wsparcia animatorów lokalnych. Animatorzy lokalni w roku 2018 współpracowali z osobami i instytucjami działającymi w środowisku lokalnym na rzecz ochrony zdrowia psychicznego.

VII. Realizacja działań podejmowanych przez poradnie psychologiczno - pedagogiczne funkcjonujące na terenie Krakowa

Wśród zadań statutowych samorządowych krakowskich poradni psychologiczno - pedagogicznych realizowanych w roku 2018 znajdowały się przede wszystkim zadania związane z promocją zdrowia psychicznego i zapobieganiem zachowaniom dysfunkcyjnym (ujęte w planach pracy poszczególnych Poradni). Poniżej zamieszczono opis najważniejszych działań podejmowanych przez poszczególne Poradnie.

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w Krakowie realizowała formy pracy w postaci:

a) psychoedukacji rodziców - indywidualnej i grupowej, w tym:

- realizacja projektu „Szkoły dla rodziców”,
- konsultacje interwencyjne i rodzinne,
- mediacja, terapia indywidualna, grupowa,
- indywidualne porady dla rodziców ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z ADHD, dzieci przejawiających zachowanie agresywne, a także nasilone trudności edukacyjne,

b) warsztatów, prelekcji, wykładów i konsultacji dla rodziców i nauczycieli ukierunkowanych na przekazywanie wiedzy i umiejętności wychowawczych, w tym np.:

- „Zagrożenia w sieci,
- Cyberprzemoc”,
- „Agresja u dzieci”,
- „Dziecko ze specyficznymi trudnościami w nauce” aspekt pedagogiczny i psychologiczny,
- „Aspekty psychologiczne wieku dorastania”,

c) warsztatów promujących zdrowy tryb życia, kształcących umiejętności zgodnego współżycia w grupach społecznych dla uczniów, tj.:

- „W świecie emocji”,
- „Uzależnienie i jego podstawy psychologiczne”,
- „Jak radzić sobie ze złością”,
- „Agresja lęk czy odwaga”,
- „Ciemne strony Internetu”,
- „Trening umiejętności społecznych”,
- „Jak radzić sobie ze stresem egzaminacyjnym”,
- „Doskonalenie umiejętności porozumiewania się”,
- „Tolerancja”,

d) organizacji na terenie krakowskich szkół i placówek:

- warsztatów psychoedukacyjnych,
- treningów komunikacji,
- treningów radzenia sobie ze stresem.

e) współpracę z różnymi instytucjami świadczącymi pomoc, tj. z:

- kliniką psychiatrii dzieci i młodzieży,
- szpitalami,
- przychodniami specjalistycznymi.

Ponadto Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w Krakowie co kwartał w wydawanym przez biuletynie „Trójka” zamieszczała artykuły autorstwa pracowników Poradni, dotyczące zdrowia psychicznego, promujące zdrowy tryb życia, przekazujące wiedzę na temat zapobiegania nieaprobowanym zachowaniom. Poradnia współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie (Filia nr 5).

2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4 w Krakowie w ramach promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zachowaniom dysfunkcyjnym prowadzi szereg różnych form pomocy, w tym między innymi:

- a) terapię indywidualną,
  - b) terapię grupową,
  - c) terapię rodzin,
  - d) interwencję kryzysową,
  - e) zajęcia psychoedukacyjne:
    - warsztaty i treningi dot. m.in. profilaktyki uzależnień,
    - radzenia sobie ze stresem,
    - grupę socjoterapeutyczną dla dzieci z klas IV-VI szkół podstawowych.
  - f) zajęcia dla rodziców, tj.:
    - Szkoła dla Rodziców,
    - Szkoła dla Rodziców dzieci nadpobudliwych,
    - zajęcia warsztatowe "Bez Klapsa",
    - zajęcia warsztatowe „Być Mamą”,
    - mediacje rodzinne oraz konsultacje dla nauczycieli, w tym:
      - *grupa wsparcia dla pedagogów,
      - *grupa wsparcia dla logopedów,
      - *prowadzenie szkoleniowych Rad Pedagogicznych na tematy zaproponowane przez dyrektorów.
- Zajęcia te mają charakter działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemów psychicznych.

3. Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna pn. „Krakowski Ośrodek Terapii“

w obszarze profilaktyki i terapii zaburzeń zdrowia psychicznego podejmuje następujące działania:

- a) realizacja programu "Projekcje filmowe" skierowanego do specjalistów zatrudnionych w krakowskich placówkach oświatowych,
- b) współorganizacja konferencji: "Nauczyciel rodzicem – rodzic nauczycielem",
- c) organizacja konferencji: "Psychoterapia chodzi różnymi ścieżkami. Ścieżka pierwsza - przywiązanie",
- d) wystąpienia pracowników SPPP „KOT” na konferencjach,
- e) w ramach pracy grupowej w SPPP KOT realizowane były liczne zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym oraz warsztatowym, skierowane do różnych grup odbiorców,
- f) realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych realizowanych w SPPP KOT :
  - „Kot w Tarapatach” – program profilaktyczny skierowany do wychowawców klas I – III szkoły podstawowej,
  - „Miasteczko” - program autorski dla grupy terapeutycznej dla dzieci z klas I – III szkoły podstawowej. Terapia przez zabawę, struktura programu zbudowana wokół fabuły Miasta.

- „Kraina” - program autorski dla grupy terapeutycznej dla dzieci z klas V-VI szkoły podstawowej, skierowany do dzieci z problemami adaptacyjnymi,
  - „Piaskownica” - program oparty na metodzie Sand Play, realizowany przez SPPP KOT,
  - „Łódź na falach” - autorski program psychoedukacyjny skierowany do rodzin w kryzysie rozstania,
- g) realizacja programów profilaktyki szkolnej powstałych przy realizacji projektu pilotażowego Fundacji Falochron, pod hasłem: „Razem tamujemy przemoc”:
- „Szkola Budowania Bezpieczeństwa” - program warsztatowy podnoszący kompetencje nauczycieli Trampolina – grupy wsparcia dla młodzieży,
  - „Czy masz moc” - grupa dla uczniów z trudnością w kontroli impulsu, oraz warsztaty diagnostyczno-interwencyjne dla trudnych klas,
  - Zajęcia Socjoterapeutyczne i Grupowe.

Krakowskie samorządowe poradnie psychologiczno - pedagogiczne w roku 2018 szeroko upowszechniały wiedzę na temat zdrowia psychicznego, wpływały na kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijały umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu. Rodzice otrzymywali w poradniach informacje o możliwości diagnozy i leczenia, o dostępności różnych form psychiatrycznej opieki zdrowotnej i wsparcia innych instytucji współpracujących na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto poradnie współpracowały z różnymi instytucjami świadczącymi pomoc (klinika psychiatrii, szpitale, przychodnie specjalistyczne) upowszechniając informacje o możliwych formach pomocy i wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wśród pozostałych zrealizowanych w roku 2018 działań wspierających ochronę zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, należy wymienić następujące projekty.

- 1) **Nie jesteś sam – wsparcie nauczyciela w pracy z uczniami z problemami psychicznymi i zaburzeniami emocjonalnymi** – w roku 2018 nastąpiło rozpoczęcie czwartej edycji projektu, jako odpowiedź na jeden z najczęściej pojawiających się postulatów dotyczących pracy dydaktycznej nauczyciela w krakowskich szkołach. Projekt dotyczy wsparcia w rozwiązywaniu problemów związanych z rozwojem psychicznym dzieci i młodzieży. Skala zainteresowania nauczycieli ofertą przygotowaną przez pracowników Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego i Szpitala Uniwersyteckiego potwierdziła celowość tej formy wsparcia. IV edycja projektu trwała od listopada 2018 r. do maja 2019 r.
- 2) **Krakowskie Centrum Budowania Bezpieczeństwa i Przeciwdziałania Przemocy Szkolnej** rozpoczęło swoją działalność od 1 września 2017 r. Jest m.in. efektem przeprowadzonego w Gminie Miejskiej Kraków pilotażu TAMUJEMY PRZEMOC, który miał na celu konsekwentne budowanie bezpieczeństwa w szkołach, zapobieganie różnorodnym formom przemocy szkolnej, a także objęcie wsparciem ofiar tego zjawiska. Pilotaż, który zakończył się wydaniem krakowskiej publikacji „ZA-Tamowana przemoc”, uzyskał znakomite oceny i rekomendacje. To zdecydowało o podjęciu decyzji dotyczącej uruchomienia projektu pod nazwą **Krakowskie Centrum Budowania Bezpieczeństwa i Przeciwdziałania Przemocy Szkolnej**. Lokalizacja Centrum jest nieprzypadkowa, bowiem projekt TAMUJEMY PRZEMOC realizowany był we współpracy Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Krakowski Ośrodek Terapii” oraz Fundacji Falochron na Rzecz Bezpieczeństwa i Współpracy w Szkole. Obie instytucje funkcjonują w tym samym budynku przy ul. Helclów 23. Pod tym adresem można było skorzystać z konsultacji, dyżurów telefonicznych, warsztatów diagnostyczno-interwencyjnych dla klas, warsztatów psycho-edukacyjnych dla rodziców, superwizji oraz grup psycho-edukacyjnych dla uczniów doświadczających przemocy szkolnej. Powołanie i oferta Centrum wychodziły naprzeciw oczekiwaniom uczestników projektu TAMUJEMY PRZEMOC. Centrum

badano potrzeby krakowskich szkół w tym zakresie. W roku 2018 w następujących formach zajęć wzięło udział: Grupa i warsztaty: 694 dzieci, Szkoła dla rodziców: 33 rodziców, Szkoła Budowania Bezpieczeństwa: 55 psychologów i nauczycieli, Konsultacje: 193 osoby (uczniowie, rodzice, wychowawcy), w tym Konsultacje na terenie szkół: 121 wychowawców i pedagogów/psychologów, interwencje szkolne: 25 osób (nauczyciele).

VIII. Realizacja przez Gminę Miejską Kraków programów polityki zdrowotnej z zakresu zdrowia psychicznego

1. Na podstawie Uchwały Nr XXXIV/556/15 Rady Miasta Krakowa z dnia 16 grudnia 2015 r. w roku 2016 wdrożono do realizacji Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018 stanowiący załącznik do ww. Uchwały. W ramach podjętej uchwały w zakresie zdrowia psychicznego realizowane były następujące programy polityki zdrowotnej:

1) Program pn. *Pomoc w powrocie do zdrowego funkcjonowania psychicznego. Program profilaktyki głębokich, nawracających zaburzeń psychicznych (GZP).*

Osoby zgłaszające się do udziału w tym Programie były najpierw poddane procesowi diagnostycznemu, w którym zastosowano wywiad kliniczny pogłębiony oraz testy: Skalę Depresji Becka i Kwestionariusz Satysfakcji Beneficjenta z Porady Profilaktycznej. Następnie na podstawie diagnozy planowano wdrożenie porad profilaktycznych: sesji edukacyjnych oraz edukacyjnych konsultacji rodzinnych, by umożliwić wprowadzenie proponowanych rozwiązań o charakterze prozdrowotnym w przypadku rozpoznania głębszych zaburzeń psychicznych, czy też zaburzeń osobowości, po czym kierowano beneficjentów do leczenia psychiatrycznego w placówkach PZP lub na psychoterapię indywidualną i grupową (w przypadku dysfunkcji osobowości).

W ramach Programu w roku 2018 przeprowadzono 542 interwencje profilaktyczne. Z Programu skorzystało 178 beneficjentów. Program realizowały następujące dwa podmioty lecznicze: PRO VITA Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień NZOZ Kraków – Śródmieście – Wojciech Śledziński oraz FCM Zdrowie Sp. z o.o.

Koszt realizacji Programu w roku 2018 wyniósł 64 818 zł, w tym 24 855 zł w ramach ogłoszonego konkursu uzupełniającego.

2) Program pn. *Program profilaktyki i terapii dzieci z autyzmem. Program profilaktyczno-terapeutyczny dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami ze spektrum autyzmu przeznaczony dla mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków.*

Program ukierunkowany był w szczególności na wczesną diagnozę i terapię zaburzeń rozwojowych. Celem Programu było zwiększenie dostępności wczesnej diagnozy dzieci z autyzmem i całościowymi zaburzeniami rozwoju, zapewnienie im odpowiedniej wielospecjalistycznej terapii oraz zapewnienie rodzinom edukacji i fachowego wsparcia. Program adresowany był do dzieci i młodzieży z podejrzeniem lub rozpoznaniem całościowych zaburzeń rozwoju, zwłaszcza dzieci z autyzmem i „zespołem Aspergera”, a obejmował w szczególności: dzieci do 3 roku życia zagrożonych autyzmem dziecięcym oraz dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnym wieku szkolnym, a także młodzież z objawami „zespołu Aspergera”. W roku 2018 z Programu skorzystało 96 pacjentów dotkniętych autyzmem. Program realizowany był przez jeden podmiot, tj. EFFATHA Sp. z o.o. w Krakowie. Koszt Programu w roku 2018 wyniósł: 70 000 zł.

2. Podsumowanie ww. programów polityki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego skierowanych do wszystkich mieszkańców Krakowa w roku 2018.

Środki finansowe wykorzystane w 2018 r. na realizację programów polityki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego wyniosły łącznie: 134 818 zł (kwota bez zadań dzielnicowych).

Ponadto w roku 2018 w zakresie zdrowia psychicznego zrealizowane zostały dodatkowe działania w formie zadań dzielnicowych w ramach programów polityki zdrowotnej, które skierowane były do mieszkańców dwóch Dzielnic Miasta Krakowa na łączną kwotę 11 960 zł, tj.:

1) Dzielnicę II Miasta Krakowa w ramach programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyka i terapia dzieci z autyzmem dla mieszkańców Dzielnic II Miasta Krakowa”, z którego skorzystało łącznie 5 pacjentów, a zrealizowano 59 świadczeń. Koszt realizacji ww. Programu w Dzielnicę II Miasta Krakowa w roku 2018 wynosił: 6 980 zł;

2) Dzielnicę XII Miasta Krakowa w ramach programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyka i terapia dzieci z autyzmem dla mieszkańców Dzielnic II Miasta Krakowa”, z którego w roku 2018 skorzystało łącznie 10 pacjentów, a zrealizowano 38 świadczeń. Koszt realizacji ww. Programu w Dzielnicę XII Miasta Krakowa w roku 2018 wynosił: 4 980 zł.

Łączne środki finansowe wykorzystane w 2018 r. na realizację programów polityki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego z uwzględnieniem zadań zrealizowanych w ww. Dzielnicach Krakowa wyniosły łącznie: 146 778 zł.

3. Działalność Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego

W związku z trwającą edycją *Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018*, w roku 2018 działała Krakowska Rada Zdrowia Psychicznego powołana na lata 2016-2018 Zarządzeniem Nr 820/2016 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 7 kwietnia 2016 r. (z późn. zm.). Zgodnie z § 2. 1 ww. Zarządzenia do zadań Rady w roku 2018 należało:

- 1) systematyczna aktualizacja informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych mieszkańców Krakowa w zakresie zdrowia psychicznego;
- 2) koordynacja działań w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 3) koordynacja działań w zakresie wczesnej profilaktyki, wykrywania i wczesnego leczenia zaburzeń psychicznych swoistych dla okresu dzieciństwa i dorastania oraz wczesnych form innych zaburzeń psychicznych i zachowania;
- 4) koordynacja zadań związanych z realizacją polityki zdrowotnej Gminy Miejskiej Kraków w zakresie zdrowia psychicznego, w tym:
  - a) koordynacja realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018;
  - b) nadzór nad standardami postępowania dla jednostek realizujących programy polityki zdrowotnej w obszarze zdrowia psychicznego;
  - c) przedstawienie Prezydentowi Miasta Krakowa rocznych sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018.

W ramach podejmowanych w roku 2018 w obszarze zdrowia psychicznego działań Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego powołanej na lata 2016-2018 Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa, zorganizowane zostały cztery posiedzenia tej Rady, w tym jedno zaplanowane na 27 września 2018 r. zrealizowane zostało w formie udziału w konferencji zorganizowanej w tym samym terminie pn. „Alzheimer w rodzinie - jak diagnozować zagrożenie, jak pomagać osobom żyjącym z chorobą.” Organizatorem konferencji w Krakowie był Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej i Fundacja Małopolska Izba Samorządowa, we współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich i organizacjami tworzącymi Alzheimer Polska. W ramach krakowskiej konferencji została stworzona możliwość uczestnictwa online w równoległej konferencji w Warszawie, organizowanej przez Rzecznika Praw Obywatelskich i Alzheimer Polska oraz przy współpracy Związku Miast Polskich. Głównym celem tego przedsięwzięcia było zapoczątkowanie szerszej debaty w Krakowie i Małopolsce o problemach i potrzebach rodzin dotkniętych chorobą Alzheimera oraz do rozmów na ten temat w kontekście społecznym, zawodowym, a następnie zachęcenie do realizacji szerszych działań wspierających osoby dotknięte tą chorobą i ich rodziny,

a także rozważenia możliwości ewentualnego zainicjowania lub włączenia się Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego w lokalne działania na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

W ramach zorganizowanych w roku 2018 pozostałych trzech posiedzeń Rady omówione zostały następujące zagadnienia:

- 1) Omówiono opracowany przez Przewodniczącego Rady projekt pisma nt. terapii rodzinnej (zgodnie z ustaleniami podjętymi na posiedzeniu Rady w grudniu 2017 r.) i uzgodnione zostało ostateczne stanowisko Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego, które stanowiło formalny załącznik z dnia 12 kwietnia 2018 r. do pisma Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 19 kwietnia 2018 r. skierowanego do Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w Warszawie w tej sprawie.
- 2) Podczas kolejnych posiedzeń KRZP przedstawiano informacje podsumowujące I, II i III etap konsultacji ogłoszonych w sprawie kolejnej trzyletniej edycji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2019-2021 - Pan Michał Marszałek - Dyrektor Biura ds. Ochrony Zdrowia UMK oraz pracownik Referatu Zdrowia Pani Krystyna Teresa Włosik (prezentacja uwzględniająca III etap konsultacji społecznych).
- 3) Poddano analizie model pilotażu projektu dot. Centrum Zdrowia Psychicznego jako nowego rozwiązania planowanego w ramach reformy opieki psychiatrycznej na przykładzie Dzielnicy I Stare Miasto oraz zainicjowano w tym zakresie dyskusję - Pani dr n. med. Agata Dimter - Zastępca Kierownika Oddziału Klinicznego Psychiatrii Dorosłych, Dzieci i Młodzieży i Kierownik Oddziału Dziennego Psychogeriatrycznego w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie.
- 4) Omówione zostały główne założenia w zakresie planowanego na lata 2019-2021 nowego programu w zakresie zdrowia psychicznego, tj. *Programu terapeutycznego osób dorosłych z autyzmem* - Pani Maria Marczyk - współautor projektu Programu.
- 5) Przedstawiono informacje o realizacji Programu pn. „Kontakt w leczeniu - szkolenia dla personelu medycznego oraz niemedycznego - kontakt z pacjentem cierpiącym na zaburzenie psychiczne oraz jego rodziną.” - Pana dr n. med. Łukasz Cichocki - Konsultant Wojewódzki ds. psychiatrii.
- 6) W formie prezentacji omówione zostało zagadnienie pn. „Sytuacja psychiatrii dzieci i młodzieży w Małopolsce oraz plany reformy” - Pan dr hab. n. med. Maciej Pilecki - Konsultant Wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży.

Ponadto posiedzenie Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego zaplanowane na 20 grudnia 2018 r. zostało zorganizowane wspólnie z Małopolską Radą Zdrowia Psychicznego, wg wspólnie ustalonego porządku posiedzenia. Jednym z istotnych zagadnień omówionych podczas tego posiedzenia była sytuacja psychiatrii dzieci i młodzieży w Małopolsce oraz plany reformy (Pan dr hab. n. med. Maciej Pilecki - Konsultant Wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży), o której dyskutowano na forum obu Rad. Na zakończenie tej dyskusji ustalono opracowanie w tej sprawie w kolejnym roku wspólnego stanowiska do MZ.

Różnorodne formy działań w obszarze zdrowia psychicznego opisane w niniejszym sprawozdaniu wskazują, iż w Gminie Miejskiej Kraków zdrowie psychiczne stanowiło istotny element działań profilaktyki zdrowotnej. Z uwagi na poziom rozwoju zasobów opieki psychiatrycznej i pomocy społecznej oraz potrzebę spojrzenia w sposób integralny na problemy zdrowotne i społeczne, widoczne jest stałe dążenie do udoskonalania modelu lokalnego systemu działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

IX. Podsumowanie realizacji w roku 2018 Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz trzyletniej edycji, tj. za lata 2016-2018:

1) Liczba osób hospitalizowanych:

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 8 774 osób,

2014 rok - 8 065 osób,

2015 rok - 8 218 osób;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 7 764 osób,

2017 rok - 7 965 osób,

2018 rok - 7 729 osób.

Edycja MPOZP na lata 2016-2018 łącznie: 23 458 osób.

2) Liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych:

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 76 913 osób,

2014 rok - 74 448 osób,

2015 rok - 73 821osób;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 75 721 osób,

2017 rok - 78 872 osoby,

2018 rok - 76 277 osób.

Edycja MPOZP 2016-2018 łącznie: 230 870 osób.

3) Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających Domu Pomocy Społecznej:

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 942 osoby,

2014 rok - 952 osoby,

2015 rok - 990 osób;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 1 025 osób,

2017 rok - 1 072 osoby,

2018 rok - 1 073 osoby.

Edycja MPOZP 2016-2018 łącznie: 3 170 osób.

4) Liczba uczestników biorących udział w warsztatach terapii zajęciowej MOPS:

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 615 osób,

2014 rok - 609 osób,

2015 rok - 614 osób;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 650 osób,

2017 rok - 632 osoby,

2018 rok - 641 osób.

Edycja MPOZP 2016-2018 łącznie: 1 923 osób.

5) Liczba osób, które skorzystały z Programu Profilaktyki Głębokich, Nawracających Zaburzeń Psychicznych (GZP):

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 38 osób,
2014 rok - 132 osoby,
2015 rok - 179 osób;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 169 osób,
2017 rok - 120 osób,
2018 rok - 178 osób.

Edycja MPOZP 2016-2018 łącznie: 467 osób.

6) Liczba świadczeń udzielonych w ramach Programu Profilaktyki Głębokich, Nawracających Zaburzeń Psychicznych (GZP):

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 80 porad,
2014 rok - 165 porad,
2015 rok - 313 porad;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 385 porad,
2017 rok - 385 porad,
2018 rok - 542 porady.

Edycja MPOZP 2016-2018 łącznie: 1 312 porad.

7) Liczba osób, które skorzystały z Programu profilaktyki i terapii dzieci z autyzmem:

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 100 osób,
2014 rok - 100 osób,
2015 rok - 524 osób;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 83 osób,
2017 rok - 65 osób,
2018 rok - 111 osób.

Edycja MPOZP 2016-2018 łącznie: 259 osób.

8) Liczba świadczeń udzielonych w ramach Programu profilaktyki i terapii dzieci z autyzmem:

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 100 porad,
2014 rok - 300 porad,
2015 rok - 540 porad;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 617 porad,
2017 rok - 656 porad,
2018 rok - 636 porad.

Edycja MPOZP 2016-2018 łącznie: 1909 porad.

9) Środki finansowe na realizację Programu Profilaktyki Głębokich, Nawracających Zaburzeń Psychiczych (GZP):

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 8 960 zł,
2014 rok - 30 040 zł,
2015 rok - 33 949zł;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 39 966 zł,
2017 rok - 41 913 zł,
2018 rok - 64 818 zł;

Edycja MPOZP 2016-2018 łącznie: 146 697zł.

10) Środki finansowe na realizację Programu profilaktyki i terapii dzieci z autyzmem:

Edycja MPOZP 2013-2015

2013 rok - 30 000 zł,
2014 rok - 70 000 zł,
2015 rok - 69 970zł;

Edycja MPOZP 2016-2018

2016 rok - 69 950 zł,
2017 rok - 69 960 zł,
2018 rok - 70 000 zł;

Edycja MPOZP 2016-2018 łącznie: 209 910 zł.